

Munkabiztonság

1421/2013. (VII. 10.) Korm. határozat a gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki biztonsági felülvizsgálatával kapcsolatos szükséges intézkedésekről

A Kormány döntése alapján a nemzeti fejlesztési miniszter:

- a földgázellátásról szóló *2008. évi XL. törvény*, valamint a végrehajtási rendeleteinek olyan tartalmú módosítását készíti elő, amely szerint a gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki biztonsági felülvizsgálatának díja nem az egyetemes szolgáltatásra jogosult fogyasztót, hanem a földgázelosztót terheli, azzal, hogy a földgázelosztó azt a fogyasztóra ne háríthassa, át és azt költségként ne számolhassa el,
- felülvizsgálja a gázkészülékek cseréjének az energiahatékonysági, energiatakarékosági célú pályázatok keretében történő támogatásának lehetőségeit,
- javaslatot készít a gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki-biztonsági felülvizsgálatáról szóló *19/2012. (VII. 20.) NGM rendelet* olyan módosítására, amely a műszaki biztonsági felülvizsgálat határidejére irányul.

Foglalkozás-egészségügy

1/2013. (VII. 15.) EMMI rendelet az egészségügyi szolgáltatás keretében használt, éles vagy hegyes munkaeszközök által okozott sérülések megelőzésére, az ilyen eszközök használatából eredő kockázatok kezelésére, valamint az egészségügyi tevékenységet végző személyek tájékoztatására és képzésére vonatkozó követelményekről

Az egészségügy területén dolgozó munkavállalók **ki vannak téve a tű vagy más éles vagy hegyes eszközök által okozott sérüléseknek**. E sérülések aggodalomra adnak okot, mivel a munkavállaló **vér útján terjedő kórokozók** (vírusokkal, baktériumokkal, gombákkal vagy egyéb mikroorganizmusokkal) való fertőződését okozhatják.

Tartalom

Szerző: Kálmán László

A kézirat lezárásának dátuma: 2013. július 24.

Munkabiztonság

- A gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki biztonsági felülvizsgálatával kapcsolatos szükséges intézkedésekről szóló kormányhatározat

Foglalkozás-egészségügy

- Az egészségügyi szolgáltatás keretében használt, éles vagy hegyes munkaeszközök által okozott sérülések megelőzésére, az ilyen eszközök használatából eredő kockázatok kezelésére, valamint az egészségügyi tevékenységet végző személyek tájékoztatására és képzésére vonatkozó követelményekről szóló rendelet

A hónap témája

Munkaügyi szabályozások munkavédelmi „kapcsolatai” (1. rész)

Kitekintő

- Rövid hírek, tájékoztatók
- Jogszabályok
- Szabványok

Egy munkabaleset tanulságai

Fejvédő sisak nélkül

Olvasóink kérdezték

Rámpakiegyenlítőkre vonatkozó előírások

Tisztelt Előfizetőnk!

Honlapunkon letölthető, szerkeszthető Word formátumú **iratmintákat talál!**

Honlapunk címe, melyen a szolgáltatás elérhető: www.forum-szaklapok.hu

Felhasználói név: **MVszaklap**

Jelszó: **munka882**

Munkavédelemmel kapcsolatos kérdéseit az alábbi e-mail címre várjuk:

olvasoikerdsek@forum-media.hu

A leggyakrabban előforduló kockázatot az emberi immunhiányt előidéző vírus (HIV), valamint a hepatitisz B (HBV) vagy C (HCV) jelenti; azonban **a vér útján terjedő betegségeknek több mint 20 fajtája** fertőzheti meg ezeket a munkavállalókat.

Becslések szerint Európában 1 millió injekciós tű által okozott sérülés történik. Nem csak az egészségügyi dolgozók vannak kitéve a kockázatoknak. Noha a sürgősségi orvosi ellátásban dolgozó ápolók a legveszélyeztetettebbek, a sérülés kockázata számos más munkavállaló esetében is fennáll. Így például a kisegítő személyzet, mint a takarítók vagy a mosodai személyzet, szintén jelentős kockázatnak van kitéve.

E probléma kezelése érdekében fogadták el a **2010/32/EU irányelvet**. Ez az irányelv hajtja végre a kórházakban és az egészségügyi ágazatban előforduló, éles vagy hegyes eszközök által okozott sérülések megakadályozásáról szóló keretmegállapodást, amely a HOSPEEM (Európai Kórházi és Egészségügyi Munkáltatói Szövetség) és az EPSU (a Közszolgálati Szakszervezetek Európai Szövetsége) európai szociális partnerek közt jött létre.

Az irányelv célja, hogy az EU-ban jelentősen csökkenjen az egészségügyi ellátásban dolgozók körében az éles vagy hegyes eszközök által okozott sérülések száma.

Az irányelv 6. szakasza a kockázatok megszüntetése, megelőzése, illetve a kockázatokkal szembeni védelem intézkedéseit határozza meg a következő lényeges területekre:

- műszaki technikai intézkedés,
- oktatás, képzés, továbbképzés,
- a jó gyakorlat leírása és alkalmazása,
- szakszerű biztonságos ártalmatlanítás.

Az éles vagy hegyes eszközök által okozott sérülések megelőzésére vonatkozó EU irányelvet a tagállamoknak 2013 májusáig érvénybe kellett léptetni. A **1/2013. (VII. 15.) EMMI rendelet gyakorlatilag a 2010/32/EU tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.**

A rendelet hatálya kiterjed:

- a munkavállalót foglalkoztató egészségügyi szolgáltatóra,
- az egészségügyi szolgáltatónál közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott, egészségügyi tevékenységet végző természetes személyre,
- az egészségügyi szolgáltatónál a szolgáltató működőképességének, illetve az egészségügyi szolgáltatások üzemeltetésének biztosítása céljából munkavégzésre irányuló jogviszony alapján tevékenységet végző természetes személyre, és
- a közvetlenül az egészségügyi ágazathoz kapcsolódó szolgáltatásokban és tevékenységekben részt vevő gyakornokokra és tanulóokra.

A rendelet megfogalmazza azokat az alapelveket, a közös szabályokat, amelyeket a probléma kezelése céljából be kell tartani:

- A munkavégzés során az éles vagy hegyes eszközök által a munkavállalóknak okozott sérülések és fertőzések kockázatának megszüntetéséhez vagy minimálisra csökkentéséhez elsődlegesen az expozíció megelőzésére kell törekedni.

- A munkáltatónak gondoskodnia kell a munkavállalók éles vagy hegyes eszközökkel történő biztonságos és az egészséget nem veszélyeztető munkavégzésének feltételeiről.
- A munkavállalók munkavégzésük során az éles vagy hegyes eszközök használatára vonatkozó szabályok betartásával óvják a maguk és az általuk ellátott személyek biztonságát.
- A munkáltatók és a munkavállalók képviselői együttműködnek az éles vagy hegyes eszközök által okozott sérülések és fertőzések megelőzésében, a biztonságos munkakörülmények kialakításában, fenntartásában, illetve a bekövetkezett sérülések dokumentálásában, kivizsgálásában és bejelentésében.

Ha az expozíció megakadályozása vagy megszüntetése nem lehetséges, a kockázatot olyan minimális szintre kell csökkenteni, hogy az érintett munkavállalók egészsége és biztonsága biztosítva legyen. Ennek érdekében a jogszabály tételesen tartalmazza, hogy:

- a munkafolyamatot úgy kell tervezni, illetve szabályozni, hogy minimális szintre csökkenjen az expozíció lehetősége az érintett munkavállalók körében;
- megfelelő védőeszközöket kell biztosítani, és használatukat rendszeresen ellenőrizni kell;
- belső szabályzatban kell meghatározni az érintett munkavállalók tájékoztatására, képzésére, a védőeszközök használatára, az éles vagy hegyes eszközök használatából adódó esetleges sérülések, fertőzések megelőzésére – ideértve a szükségessé váló védőoltás biztosítását is – szolgáltatói rendelkezéseket;
- elő kell írni, hogy az éles vagy hegyes eszközöket használatuk után egységenként, védőkupak visszatétele nélkül kell az arra rendszeresített gyűjtőeszközbe helyezni.

A rendelet előírásokat tartalmaz a kockázatértékelés, kockázatkezelés és -megelőzés, valamint a munkavállalók képzése, tájékoztatása tekintetében.

Az egészségügyi szolgáltatóknak értékelni kell a munkavállalók biztonságát és egészségét érintő kockázatokat

- az éles vagy hegyes eszközök kiválasztásakor,
- azt követően a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről szóló rendeletben előírt gyakorlatiakkal.

A munkáltatónak gondoskodni kell arról, hogy a munkavállaló és a munkavédelmi képviselő tájékoztatást és képzést kapjon:

- az egészséget fenyegető kockázatokról,
- az expozíció megelőzését szolgáló intézkedésekről,
- az éles vagy hegyes eszközök biztonságos használatára vonatkozó előírásokról,
- az egyéni védőeszköz viseléséről és használatáról,
- az előre nem látható veszélyhelyzetek megelőzéséről,
- az éles vagy hegyes eszközök által okozott sérülések esetén teendő intézkedésekről és
- a vonatkozó hatályos jogszabályi rendelkezésekről.

A munkáltatónak a munkavállalót a **munkába állás előtt, ezt követően évente kell képzésben részesítenie, és annak elvégzését írásban kell dokumentálnia.**

A hónap témája

Munkaügyi szabályozások munkavédelmi „kapcsolatai” (1. rész)

A jogalkalmazók az egyes tevékenységek, funkcionális területek megítélésénél általában sajátosan értelmezik a jogszabályokat, pedig a jogi szabályozásban akkor is vannak átfedések, más szakterületre irányuló célok, ha az direkt módon nem jelenik meg a jogszabály címében.

A munkavédelem vonatkozásában számos jogszabályban „*tetten érhetjük*” ezeket a közös kapcsolódási pontokat. Példaként említhetjük, hogy a *Polgári Törvénykönyv (Ptk.)* szerződésekkel kapcsolatos fejezete alapján a felek biztonsággal kapcsolatos feladatai szerződéses (jogszabályi) kötelezettséggé tehető azokban az esetekben is, amelyekben a végrehajtási módot más szabály nem rendezi.

A jogszabályok közül a legmarkánsabban *A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.)* jelenít meg olyan szabályokat, amelyek – a munkajogi értelmezésük mellett – szolgálják az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos foglalkoztatás céljait is. A munkavédelmi szabályok is tartalmazzanak azonban olyan rendelkezéseket, amelyek visszahatnak a munkaügyi szabályokra, befolyásolják, vagy meghatározzák annak végrehajtási módját, a munkaszerződések tartalmát (pl. a munkaidő mértékét, munkarendet stb.).

A jogszabályi rendelkezéseknek szinte minden esetben vannak biztonsági, munkavédelmi vonzataik. Kizárólag azokra az elemekre hívjuk fel a figyelmet, amelyek a munkáltató és a munkavállaló jogviszonyában a leggyakrabban megjelennek, vagy amelyek az eddigi gyakorlathoz képest viszonylag újszerűek.

A több évtizedes kör mellett újszerű elem a *Magyarországon* megjelenő új – vagy eddig nem kellően hangsúlyozott, elterjedt – foglalkoztatási formák megjelenése, különösen:

- a munkaerő-kölcsönzés,
- az iskolaszövetkezetek által nyújtott szolgáltatás, ami alapvetően a „diákfoglalkoztatást” jelenti,
- a távmunka,
- a külföldiek foglalkoztatása.

Az ilyen jellegű foglalkoztatásoknál is megjelenik a munkáltató munkavédelmi kötelezettsége (felelőssége), vagyis a korábbi „laza” kötelek szorosabbá váltak. **Azonos védelmi szintet kell megvalósítani a főállású és az egyéb jellegű foglalkoztatási jogviszonyok esetében is.**

Az összefüggések bemutatásával célunk az is, hogy tudatosítsuk, egy szabály megszegése esetén – a személyi biztonság csökkenése mellett – nemcsak a munkavédelmi előírások megsértése, de a munkaügyi jogi szabálysértés is megvalósulhat.

Joghelyek a munkaügyi szabályozásokban

A munkaügyi szabályozások alapja a **2012. évi I. törvénnyel hatályba léptetett Munka Törvénykönyve (Mt.)**, amely a következők szerint határozza meg azt az alapvetet, mely szerint a törvény célja alapvetően a közös cél és a közös érdek. *„E törvény a tisztességes foglalkoztatás alapvető szabályait állapítja meg a vállalkozás és a munkavállalás szabadságának elve szerint, tekintettel a munkáltató és a munkavállaló gazdasági, valamint szociális érdekeire.”*

Ez a megfogalmazás magában foglalja a munkavédelmi célokat is, hiszen teljesen összhangban van a munkavédelemről szóló *1993. évi XCIII. törvényben (Mvt.)* is meghatározott célokkal. A veszteségek elkerülése közös érdek. Ezeket a veszteségeket a munkáltató úgy kerülheti el, ha megteszi mindazon intézkedéseket, amelyek alkalmasak az egészségkárosodás, a balesetek megelőzésére, a fenntartható fejlődés egyik fontos pillérét jelentő – jól képzett – humán erőforrás kiesésének megakadályozására.

A megfogalmazottak érvényesítése nyilvánvalóan a munkavállalónak is érdeke, hiszen azok hiányában nemcsak egészsége, testi épsége, mentális épségének megóvása, de tartós egzisztenciális érdeke is súlyosan sérülhet. Vagyis a közös érdekek kimondásával, munkaügyi szabályozásba helyezésével megfogalmazódnak a munkavédelmi célok, érdekek, feladatok is. **Sajátos probléma a munka világában, hogy ezeket a közös érdekeket esetenként mindkét érdekelt fél hajlamos leértékelni.**

A munkavállaló részéről esetenként a rövid távú érdek felülírja a perspektivikus célt. **Hajlandó felvállalni olyan kockázatokot, melyek pl. rövid távon számára nagyobb jövedelmet eredményeznek, de hosszabb távon elveszítheti a munkavégző képességét.**

Hasonló szemléleti tévedés jellemezheti egyes esetekben a munkáltatót is. Gyakran nem kerül mérlegelésre, hogy pl. egy munkavállaló kiképzése, gyakorlati ismerete milyen piaci tényező (érték) lehet, mennyibe kerül pl. a kiképzés. A „*csereszabotosság*” nem feltétlenül érvényesül a munkaerő-piacon sem, s a kieső humán erőforrás negatív hatásával a munkáltató esetleg csak akkor szembesül, amikor elmarad a teljesítmény, vagy az elvárt minőség. Vagyis az Mt.-ben megfogalmazott *közös érdek* nyilvánvalóan a munkavédelmi feltételekre is értelmezhető.

A törvény hatálya gyakorlatilag lefedi a teljes foglalkoztatási területet, vagyis a felek nem mérlegelhetnek, hogy az abban megfogalmazott kötelezettségeket teljesítik-e vagy sem.

Viszonylag újszerű elemek a munka világában a **munkaerő-kölcsönzés és a távmunka**. A munkaügyi előírások az ilyen foglalkoztatásokra is szigorú szabályokat határoznak meg, amelyeket a munkaügyi szabályokon túlmenően a felek közötti szerződéseknek is tartalmazniuk kell.

A munkaügyi szabályozások alapján külön védelem illeti meg a „*fiatalkorúakat*”, amely szerint *„A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nem munkaviszony keretében történő foglal-*

koztatására A munka törvénykönyvének a fiatal munkavállalóra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.” A fiatalok az ún. „sérülékeny” csoportba tartoznak. E csoportra és kockázatokra nemcsak a munkavégzés során, hanem már azt megelőzően is gondolni kell. Az egészségi (orvosi) alkalmasság a munkaviszony létesítésének, munkaszerződés megkötésének is feltétele. Az előzetes vizsgálatnak az a célja, hogy a munkavállalót ne érje olyan kockázat, expozíció, ami ellen védtelen, vagy amelyben más személy biztonságát veszélyeztethetné.

Az előzőekben említett foglalkoztatási (munkaügyi) személyi feltételeket az Mvt. a következők szerint „bontja ki”:

„49. § (1) A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha

- a) annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
- b) foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetve a fiatalkorú egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja,
- c) foglalkoztatása nem jelent veszélyt a munkavállaló reprodukciós képességére, magzatára,
- d) mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára – külön jogszabályokban meghatározottak szerint – alkalmasnak bizonyult.

A munkára való alkalmasságról külön jogszabályban meghatározott orvosi vizsgálat alapján kell dönten.

(2) A tevékenység szerinti miniszter meghatározott munkakörök (foglalkozások) tekintetében előírhatja, hogy az (1) bekezdésben foglaltakon túl pályalkalmassági vizsgálat is szükséges, továbbá a vizsgálat rendjét az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben határozza meg.

(3) A munkarendje szerint rendszeresen vagy az éves munkaidejének legalább egynegyedében éjszakai munkát (Mt. 89. §) végző munkavállaló részére a munkáltató a munkába lépést megelőzően, illetve a munkaviszony fennállása alatt a munkaviszonyra vonatkozó szabályban előírt időszakonként köteles biztosítani az orvosi alkalmassági vizsgálatot.

(4) A munkavállalót nappali munkavégzésre kell beosztani, ha az orvosi vizsgálat megállapítja, hogy az éjszakai munkavégzés a (3) bekezdésben említett munkavállaló egészségi állapotát veszélyezteti, vagy megbetegedése az éjszakai munkavégzéssel áll okozati összefüggésben.

50. § A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

50/A. § A sérülékeny csoportba tartozó munkavállalókat a külön jogszabályban foglaltak szerint óvni kell az őket különösen érintő egészségkárosító kockázatoktól.

51. § (1) A munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos elvégzéséhez megfelelő szakképzettségű és számú munkavállalót kell biztosítani.

(2) Ahol veszély fenyeget, egyedül munkát végezni nem szabad, és ilyen helyre csak erre is kiterjedő oktatásban (55. §) részesült munkavállalók léphetnek be.

(3) Ha a munka a munkavállaló testi épségére, egészségére veszélyel járhat, a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter – az egészségügyért felelős miniszterrel és a tevékenység szerinti miniszterrel egyetértésben – előírhatja, hogy azt csak meghatározott szakképzettséggel

(képzettséggel), illetőleg gyakorlattal rendelkező személy végezheti. (4) Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, a biztonságos munkavégzés érdekében az egyik munkavállalót meg kell bízni a munka irányításával, és ezt a többiek tudomására kell hozni.

52. § (1) Az iskolarendszerű oktatás, a nevelés keretében a tanulókat és a hallgatókat meg kell ismertetni a biztonságos életvitel, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető szabályaival.

(2) A szakmai képzés keretében kell gondoskodni arról, hogy a résztvevők elsajátítsák a képzettségük alapján betölthető munkakör egészségi és biztonsági követelményeit. A szükséges ismeretanyagot a feladatkörében érintett miniszter a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben határozza meg.”

A jogszabály e rendelkezése különösen a munkáltatóra vonatkozik, de az együttműködés a munkavállaló részéről is szükséges. A biztonság alapjait a „kiválasztásnál” kell „lerakni”, de a folyamat ezzel nem zárult le. A változások követése és „kezelése” a munkáltatónak és a munkavállalónak is feladata, a munkaviszonnal létesített szerződéses kapcsolat része.

A munkáltató biztosítja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit. Ennek része az is, hogy a munkába lépést megelőzően és a munkaviszony fennállása alatt rendszeres időközönként köteles ingyenesen biztosítani a munkavállaló munkaköri alkalmassági vizsgálatát.

A munkaügyi jellegű jogszabályok a felelősség meghatározó részét a munkáltatóra helyezik. De hol van a munkavállaló felelőssége? Felelős lehet-e a munkavállaló, ha például nem közli a munkaköri alkalmasság orvosi elbírálásánál a meglévő betegségét? A munkára jelentkező „körtörténete” nem jelenik meg az orvosi alkalmassági vizsgálat adatbázisában, így az könnyen figyelmen kívül maradhat.

Sajátos érdekellentét van a munkára jelentkező és – esetenként – a munkáltató megrendelése alapján eljáró foglalkozás-egészségügyi orvos között. Egyes információk elhallgatása veszélyes foglalkoztatást eredményezhet, ugyanakkor a munkavállaló általában tudja, hogy ha ezt az orvos tudomására hozza, azzal kizárhatja magát az alkalmazás lehetőségéből. Ennek veszélyes kockázatát már számos baleset, megbetegedés igazolta. (Például eltitkolt allergia miatt halállal végződő darázscsípés, májkárosodás eltitkolása miatt további májkárosodás, korábbi gerincsérülés miatt súlyos gerincsérv stb.) Bár a munkavállalót már a munkába jelentkezéskor is terheli az **együttműködési kötelezettség**, az érzékelhető változásokat a munkáltatónak is figyelemmel kell kísérni, és indokolt esetben intézkednie kell a veszélyhelyzet megszüntetésére.

Munkaviszony általában munkaszerződés megkötésével jön létre. A munkáltató felelőssége nem zárult le a munkaszerződés megkötésével. További feladatait részben a munkaügyi, részben a munkavédelmi szabályok is tartalmazzák.

A gazdasági társaságok tevékenységében, működésében gyakran tapasztalható, hogy a jogszabálynak nem megfelelő foglalat

koztatásra olyan hivatkozással kerül sor, hogy a munkavállaló lemondott az őt egyébként megillető jogosultságról.

Az Mt. e kérdésben szögletesen, eltérő értelmezést teljesen kizáró módon rendelkezik. **„A jogról lemondó vagy abból engedő nyilatkozatot nem lehet kiterjesztően értelmezni.”** Különösen jelentősége van ennek akkor, ha a jogról való lemondás a munkavállaló vagy mások egészségét, biztonságát veszélyeztetheti. Nem mondhat például a munkavállaló a pihenőidejéről, hiszen annak célja a túlterhelés, és az annak következtében kialakuló egészségkárosodás, vagy más kockázatt növekedés megelőzése. (Megjegyezzük, hogy a pihenőidőről, biztonsági szabályok betartásáról történő lemondás nemcsak a munkavállalót, hanem másokat is veszélyeztethet, például járművezetés, nem lezárt közterületen magasban történő munkavégzés megfelelő védelem nélkül stb.)

A munkaügyi jogszabály meghatározza a munkavállalótól (munkáltatótól) elvárt általános magatartási követelményeket, azt is jogi szintre emelve, ha nincs minden leírva.

Ennek megfelelően:

- „A munkaszerződés teljesítése során – kivéve, ha törvény eltérő követelményt ír elő – úgy kell eljárni, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.
- A jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elvénél megfelelően kell eljárni, továbbá kölcsönösen együtt kell működni, és nem lehet olyan magatartást tanúsítani, amely a másik fél jogát, jogos érdekét sérti.
- A munkáltató a munkavállaló érdekeit a méltányos mérlegelés alapján köteles figyelembe venni, a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása a munkavállalónak aránytalan sérelmet nem okozhat.
- A Munka törvénykönyve hatálya alá tartozók kötelesek egymást minden olyan tényről, adatról, körülményről vagy ezek változásáról tájékoztatni, amely a munkaviszony létesítése, valamint a Munka törvénykönyvében meghatározott jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges.”

Mit jelent az „**elvárhatóság**” a gyakorlatban, különösen a munkavédelmi területeken? Egyszerű példával élve: ha például a kalapács nyele sérült, elvárható, hogy a munkavállaló ezt érzékeltse, és azzal ne végezzen munkát a kockázat megszüntetéséig. Nem szükségszerűen baleset a következménye annak sem, ha például ónos eső esik. Az adott helyzetben elvárható, hogy ilyen körülmények esetén a munkavállaló kellő óvatossággal közlekedjen. Természetesen a munkáltatókra is vonatkozik az elvárhatóság, még azokban az esetekben is, amikor valamilyen intézkedésre a munkáltatót jogszabály nem kötelezi. Ez az értelmezés számos esetben vezetett már bírósági eljárásokhoz, de a jogszabályba emelés mindkét felet nagyobb óvatosságra, felelősségtudatra ösztönzi.

A **jóhiszeműség és a tisztesség** elve nemcsak etikai, gazdasági kérdés. Betartásának hiánya számos esetben okozott már későbbre időzített biztonsági kockázatot, minőségromlást. E szabályt a munkáltató és a munkavállaló is megsértheti azzal, ha a nem ellenőrzött, nem látható rendszerekben a jóhiszeműséget, tisztességet feltételezve hibásan jár el.

Az **együttműködés fontosságára** már az előzőekben is utaltunk. Az együttműködés kiterjesztettebb köre is érvényes. Ilyen együttműködés kötelező pl. a munkavállaló munkavégzésre alkalmas állapotának az ellenőrzésénél is. Az ellenőrzött személy nem tagadhatja meg jogszerűen az együttműködést. Ismét hangsúlyozzuk, hogy ebben az esetben is közös érdekről van szó. Egy alkoholos befolyásoltság megállapítása ugyan feltehetően munkaügyi intézkedést von maga után, de egy ittasság miatt bekövetkező esemény sokkal súlyosabb következménnyel járhat.

Az együttműködés természetesen a munkáltatóra is vonatkozik. Az előző példa szerinti esetben, ha pl. a munkavállaló nem ért egyet az alkoholszondás ellenőrzés megállapításával, a munkáltatónak is kötelessége együttműködni abban, hogy a véralkohol-vizsgálatot a munkavállaló elvégeztethesse. Az együttműködés a technológiai folyamatokra is értelmezendő. Bármelyik fél érzékel pl. biztonsági, gazdasági kockázatot a feladatok végrehajtásánál, az együttműködés – mint jogi kötelezettség – elve alapján köteles az eredményesség érdekében a korrekciót kezdeményezni.

Az Mt. (munkaügyi) tájékoztatási kötelezettséget ír elő a felek részére minden olyan esetre, ami a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges. E kötelezettség teljesítésének kibontását az Mvt. képzésre, oktatásra, vizsgáztatásra vonatkozó rendelkezései tartalmazzák. Megjegyezzük azonban, hogy oktatásra, képzésre vonatkozó kötelezettséget más biztonsági és egészségvédelmi rendelkezések (pl. kémiai biztonság, elsősegélynyújtás, járművezetés, ionizáló sugárzás stb.) is tartalmaznak, vagyis az abban foglaltak végrehajtása is kötelező.

Kitekintő

Rövid hírek, tájékoztatók

NMH Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóságának tájékoztatása

„A 2013. január 1-jétől hatályos új munkabaleseti jegyzőkönyv (E) blokkjában lévő szöveges meghatározások kitöltésében nyújtandó segítségként a Munkabaleseti jegyzőkönyv menüpont alatt a **„Kapcsolódó anyagok”** résznél megtekinthető a munkahelyi balesetek európai statisztikája ESAW (European Statistics of Accidents at Work) módszertan alapján használt kifejezések, megnevezések listája.

A listákban szereplő meghatározások, kifejezések tájékoztató jellegűek, statisztikai kategóriákat jelentenek, azaz nem érintik a baleset pontos leírására vonatkozó kitöltési követelmények teljesítését. A munkabaleseti jegyzőkönyv (E) blokkjának szövegszerű kitöltésénél továbbra is pontos meghatározásokat szükséges megadni, ehhez a listákban szereplő kategóriákat fel lehet használni.”

Jogszabályok

Megjelent jogszabályok

2013. évi XCIII. törvény az egyes rendészeti tárgyú törvények módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 01., 2013. 09. 01., 2013. 10. 15., 2014. 01. 01.

Módosítás: 1996. évi LXXV. törvény a munkaügyi ellenőrzésről

2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről

Hatályos: 2014. 01. 01.

2013. évi CXIII. törvény a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény módosításáról

Hatályos: 2013. 06. 28.

27/2013. (VI. 28.) NGM rendelet a munkaügyi központok, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala munkaügyi kirendeltségének illetékességéről szóló 44/2012. (XII. 22.) NGM rendelet módosításáról

Hatályos: 2013. 06. 30., 2013. 07. 01.

Módosítás: 44/2012. (XII. 22.) NGM rendelet a munkaügyi központok, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala munkaügyi kirendeltségének illetékességéről

9/2013. (VI. 29.) KIM rendelet a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény és más törvényi rendelkezések hatálybalépéséhez kapcsolódóan egyes igazságügyi tárgyú rendeletek módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 01., 2014. 01. 01., 2014. 07. 01.

Módosítás: 2/1999. (II. 11.) IM rendelet az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés szabályairól, valamint a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról a büntetés-végrehajtási szervezetnél

Hatályos: 2013. 07. 01.

10/2013. (VI. 30.) KIM rendelet a közszolgálati tisztviselők egyéni teljesítményértékeléséről

Hatályos: 2013. 07. 01.

248/2013. (VII. 2.) Korm. rendelet a telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól szóló 57/2013. (II. 27.) Korm. rendelet módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 03.

Módosítás: 57/2013. (II. 27.) Korm. rendelet a telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól

252/2013. (VII. 4.) Korm. rendelet a kormányablakok működésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 12., 2013. 10. 01.

Módosítás: 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet a fővárosi és megyei kormányhivatalokról

Hatályos: 2013. 10. 01.

2013. évi CXXVII. törvény egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 06., 2013. 07. 15., 2013. 09. 01., 2013. 10. 25., 2013. 12. 31., 2014. 01. 01., 2015. 01. 01.

Módosítás: 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról
Hatályos: 2013. 07. 06., 2013. 09. 01.

2013. évi CXXIX. törvény az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 06., 2013. 07. 13., 2013. 09. 02., 2014. 03. 15., 2015. 09. 01.

Módosítás: 2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről

Hatályos: 2013. 07. 06.

255/2013. (VII. 5.) Korm. rendelet a Budapest főváros közigazgatási területével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 20.

Módosítás: 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet a Nemzeti Közlekedési Hatóságról

343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről

284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól

210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről

273/2010. (XII. 9.) Korm. rendelet a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és egyes szervek kijelöléséről

57/2013. (II. 27.) Korm. rendelet a telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól

48/2013. (VII. 9.) EMMI rendelet a kézi lőfegyverek, lőszer, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági feltételeiről és vizsgálatáról szóló 22/1991. (XI. 15.) NM rendelet módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 10.

Módosítás: 22/1991. (XI. 15.) NM rendelet a kézi lőfegyverek, lőszer, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági feltételeiről és vizsgálatáról

1421/2013. (VII. 10.) Korm. határozat a gázcsatlakozó-vezetékek és felhasználói berendezések műszaki biztonsági felülvizsgálatával kapcsolatos szükséges intézkedésekről

265/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet egyes foglalkoztatási tárgyú kormányrendeletek módosításáról

Hatályos: 2013. 07. 16.

Módosítás: 323/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet a Nemzeti Munkaügyi Hivatalról és a szakmai irányítása alá tartozó szakigazgatási szervek feladat- és hatásköréről

Hatályos: 2013. 07. 16.

266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről

Hatályos: 2013. 08. 01., 2014. 01. 01., 2014. 07. 01.

Módosítás: 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről

Hatályos: 2014. 01. 01.

150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről

Hatályos: 2013. 08. 01.

217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet az állam által elismert szakképzések szakmai követelménymoduljairól
Hatályos: 2013. 08. 01.
Hatályon kívül helyezés: 103/2006. (IV. 28.) Korm. rendelet az építésüggyel kapcsolatos egyes szabályozott szakmák gyakorlásához kapcsolódó szakmai továbbképzési rendszer részletes szabályairól
104/2006. (IV. 28.) Korm. rendelet a településtervezési és az építészeti-műszaki tervezési, valamint az építésügyi műszaki szakértői jogosultság szabályairól 244/2006. (XII. 5.) Korm. rendelet az építési műszaki ellenőri, valamint a felelős műszaki vezetői szakmagyakorlási jogosultság részletes szabályairól
192/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az egyes építésügyi szakmagyakorlási tevékenységekről
Hatályos: 2014. 01. 01.
267/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet a honvédelemmel összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról
Hatályos: 2013. 08. 01.

Módosítás: 373/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a munkavédelmi hatósági feladatokat ellátó egyes szervek kijelöléséről
275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építmenybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól
Hatályos: 2013. 07. 19.
Módosítás: 238/2005. (X. 25.) Korm. rendelet az építésfelügyeleti bírságról
263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet a Nemzeti Közlekedési Hatóságról
192/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az egyes építésügyi szakmagyakorlási tevékenységekről
320/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról és a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról
367/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól

Szabványok

Munkabiztonságot érintő nemzeti szabványok közzététele a Szabványügyi Közlöny 2013. júliusi száma alapján

FIGYELEM! A sötét mezőben lévő szabványok angol nyelven kerültek kiadásra

1	MSZ EN ISO/IEC	17065:2013	Megfelelőségértékelés. Termékek, folyamatok és szolgáltatások tanúsítását végző szervezetekre vonatkozó követelmények – Az MSZ EN 45011:1999 helyett –
2	MSZ ISO/IEC TS	17021-2:2013	Megfelelőségértékelés. Irányítási rendszerek auditját és tanúsítását végző testületekre vonatkozó követelmények. 2. rész: Kompetenciakövetelmények környezetközpontú irányítási rendszerek auditálásához és tanúsításához
3	MSZ EN	474-1:2006+A3:2013	Földmunkagépek. Biztonság. 1. rész: Általános követelmények – Az MSZ EN 474-1:2006+A1:2009 helyett –
4	MSZ EN	567:2013	Hegymászó felszerelések. Kötélbilincsek. Biztonsági követelmények és vizsgálati módszerek – Az MSZ EN 567:2001 helyett –
5	MSZ EN	1363-1:2013	Tűzállósági vizsgálatok. 1. rész: Általános követelmények – Az MSZ EN 1363-1:2000 helyett –
6	MSZ EN	1365-1:2013	Teherhordó elemek tűzállósági vizsgálata. 1. rész: Falak – Az MSZ EN 1365-1:2000 helyett –
7	MSZ EN	1755:2000+A2:2013	Ipari targoncák biztonsága. Üzemelés robbanásveszélyes környezetben. Üzemeltetés éghető gázos, gőzös, ködös és poros környezetben – Az MSZ EN 1755:2000+A1:2009 helyett –
8	MSZ EN	12786:2013	Gépek biztonsága. Követelmények a biztonsági szabványok rezgésre vonatkozó fejezeteinek szövegezésére – Az MSZ EN 12786:2001 helyett –
9	MSZ EN	13135:2013	Daruk. Biztonság. Tervezés. A berendezések követelményei – Az MSZ EN 13135-1:2003+A1:2010 és az MSZ EN 13135-2:2004+A1:2010 helyett –
10	MSZ EN	13289:2001+A1:2013	Tésztagyártó berendezések. Szárítók és hűtők. Biztonsági és higiéniai követelmények – Az MSZ EN 13289:2001 helyett –
11	MSZ EN	13378:2001+A1:2013	Tésztagyártó berendezések. Tésztaprések. Biztonsági és higiéniai követelmények – Az MSZ EN 13378:2001 helyett –

12	MSZ EN	13379:2001+A1:2013	Tésztagyártó berendezések. Borogató, leválasztó és vágó gép, pálca-visszaszállító és pálca-tároló. Biztonsági és higiéniai követelmények – Az MSZ EN 13379:2001 helyett –
13	MSZ EN	16005:2013	Gépi üzemeltetésű bejárati ajtók. Használati biztonság. Követelmények és vizsgálati módszerek
14	MSZ EN	16307-1:2013	Ipari targoncák. Biztonsági követelmények és igazolásuk. 1. rész: Önjáró ipari targoncák, egyéb vezető nélküli targoncák, változtatható gémkinyúlású targoncák és teher szállító targoncák kiegészítő követelményei
15	MSZ EN	16307-5:2013	Ipari targoncák. Biztonsági követelmények és igazolásuk. 5. rész: Gyalogkísérető targoncák kiegészítő követelményei
16	MSZ EN	45545-5:2013	Vasúti alkalmazások. Vasúti járművek tűzvédelme. 5. rész: Villamos járművek tűzvédelmi követelményei, ideértve a trolibuszokat, sínautóbuszokat és mágneses lebegtetésű járműveket
17	MSZ EN	60335-2-2:2010/A1:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-2. rész: Porszívók és vízfelszívók követelményei – Az MSZ EN 60335-2-2:2010 módosítása –
18	MSZ EN	60335-2-2:2010/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-2. rész: Porszívók és vízfelszívók követelményei – Az MSZ EN 60335-2-2:2010 módosítása –
19	MSZ EN	60335-2-25:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-25. rész: Mikrohullámú sütők követelményei, beleértve a kombinált mikrohullámú sütőket is – Az MSZ EN 60335-2-25:2003, az MSZ EN 60335-2-25:2002/A1:2005, az MSZ EN 60335-2-25:2002/A2:2007 és az MSZ EN 60335-2-25:2002/A11:2011 helyett –
20	MSZ EN	60335-2-30:2009/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-30. rész: Helyiségfűtő készülékek követelményei – Az MSZ EN 60335-2-30:2010 módosítása –
21	MSZ EN	60335-2-36:2002/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-36. rész: Nagykonyhai villamos tűzhelyek, sütők, főzőfelületek és főzőlapok egyedi követelményei – Az MSZ EN 60335-2-36:2003 módosítása –
22	MSZ EN	60335-2-37:2002/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-37. rész: Nagykonyhai villamos olajsütők követelményei – Az MSZ EN 60335-2-37:2003 módosítása –
23	MSZ EN	60335-2-42:2003/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-42. rész: Nagykonyhai, villamos, légekvarásos sütők, gőzzel főzők és gőzkavarásos sütők egyedi előírásai – Az MSZ EN 60335-2-42:2003 módosítása –
24	MSZ EN	60335-2-47:2003/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-47. rész: Nagykonyhai villamos főzőüstök követelményei – Az MSZ EN 60335-2-47:2003 módosítása –
25	MSZ EN	60335-2-48:2003/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-48. rész: Nagykonyhai villamos grillek és kenyérpírók követelményei – Az MSZ EN 60335-2-48:2003 módosítása –
26	MSZ EN	60335-2-49:2003/A11:2013	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. Biztonság. 2-49. rész: Étel és edény melegen tartására szolgáló nagykonyhai, villamos készülékek egyedi előírásai – Az MSZ EN 60335-2-49:2003 módosítása –
27	MSZ EN	60695-4:2013	A tűzveszélyesség vizsgálata. 4. rész: Az elektrotechnikai termékek tűzállósági vizsgálatokkal kapcsolatban használt szakkifejezései (IEC 60695-4:2012) – Az MSZ EN 60695-4:2007 helyett –
28	MSZ EN	60695-7-2:2013	A tűzveszélyesség vizsgálata. 7-2. rész: A füst és/vagy égési gázok mérgező hatása. Vizsgálati módszerek összefoglalása és alkalmazhatósága
29	MSZ EN	60705:2013	Háztartási mikrohullámú sütők. A működési jellemzők mérési módszerei – Az MSZ EN 60705:1999, az MSZ EN 60705:1999/A1:2005 és az MSZ EN 60705:1999/A2:2006 helyett –
30	MSZ EN	60898-1:2003/A13:2013	Villamos szerelési anyagok. Túláramvédelmi megszakítók háztartási és hasonló jellegű berendezésekhez. 1. rész: Megszakítók váltakozó áramú működésre – Az MSZ EN 60898-1:2004 módosítása –

31	MSZ EN	61008-1:2004/ A13:2013	Áram-védőkapcsolók, beépített túláramvédelem nélkül, háztartási és hasonló alkalmazásokra (RCCB-k). 1. rész: Általános szabályok – Az MSZ EN 61008-1:2009 módosítása –
32	MSZ EN	61009-1:2004/ A14:2013	Áram-védőkapcsolók beépített túláramvédelemmel háztartási és hasonló használatra (RCBO-védőkapcsolók). 1. rész: Általános előírások – Az MSZ EN 61009-1:2005 módosítása –
33	MSZ EN	61010-2-033:2013	Villamos mérő, szabályozó és laboratóriumi készülékek biztonsági előírásai. 2-033. rész: Kézben tartott, hálózati feszültség mérésére alkalmas, háztartási és szakmai használatú univerzális és egyéb mérőeszközök követelményei
34	MSZ EN	62061:2005/A1:2013	Gépek biztonsága. A biztonsággal kapcsolatos villamos, elektronikus és programozható elektronikus vezérlőrendszerek működési biztonsága – Az MSZ EN 62061:2005 módosítása –
35	MSZ EN ISO	11553-3:2013	Gépek biztonsága. Lézeres megmunkáló gépek. 3. rész: Lézeres megmunkáló gépek és kézi megmunkáló készülékek zajcsökkentési és zajmérési módszerei és a csatlakozó segédfelszerelés (2. pontossági osztály)
36	MSZ EN ISO	14798:2013	Liftek (felvonók), mozgólépcsők és mozgójárdák. A kockázatértékelés és -csökkentés módszertana

Visszavont nemzeti szabvány

A Szabványügyi Közlöny 2013. júliusi számában a következő munkabiztonságot érintő szabványok visszavonása történt:

- MSZ ENV 60695-2-4/2:1998 A tűzveszélyesség vizsgálata. 2. rész: Vizsgálati módszerek 4. főfejezet/2. lap: 500 W névleges teljesítményű vizsgálóláng és irányelvek
- MSZ ENV 50196:2000 Feszültség alatti munkavégzés. Előírt szigetelési szint és a hozzá tartozó védőtávolságok levegőben. Számítási módszer

Egy munkabaleset tanulságai

Fejvédő sisak nélkül

1. A munkabaleset előzményei, tényállás

A hat munkavállalót foglalkoztató ács és tetőfedő vállalkozó munkáltató egy családi ház emeletráépítéséhez kapcsolódó tetőszerkezet kialakítási munkáira kötött szerződést a tulajdonossal. A tervek szerint a tetőtéri helyiségek természetes megvilágítását ún. kiugró ablakokon keresztül kívánták biztosítani. A kiugró ablakok szigetelésének burkolatára soft típusú 14 mm vastagságú 12,1 (11,2) szélességű fózolt (ferdén vágottan toldott) luc hajópadlót kellett lambériaként beépíteni. A lambériaanyag tárolása, méretre darabolása a tetőtérben történt.

A vállalkozó e munkaterületre három munkavállalót szállított ki a mikrobuszával. A reggeli munkakezdéskor megbeszélte a napi feladatokat, és az általa hat éve foglalkoztatott I. S.-t szóban

megbízta a munka koordinálásával. Két munkavállaló, Z. K. és Z. P. a lambériaszálak elhelyezését, I. S. a házilagos készítésű körfűrészrel a párnafa, lambériaanyag méretre vágást végezte, illetve folyamatosan ellenőrizte az elkészült munka minőségét.

A munkavégzés a talajszinttől számított 8-10 m magasságban történt. I. S. a megadott méretek alapján leszabta a lambériaszálakat, és azt a kiugró ablak keretébe – kéz közelébe – helyezte. A darabolás után lement a talajszintre ellenőrizni a kiosztás egyenletességét. Z. P. egy lamberialécezt emelt ki a keretből, és közben az oda készített anyagok közül egy 170 cm hosszúságút elmozdított az egyensúlyi helyzetéből. Az elmozduló lamberialéc leesett, és a homlokzat előtt a talajszinten tartózkodó, fejtámasztó sisakot nem viselő I. S.-t fején találta. A fejsérülést szenvedett munkavállalót a kihívott mentő kórházba szállította, ahol a súlyos sérülésére – anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna – másnap meghalt.

2. A munkabaleset észlelése, a belső információ

Z. P. először a mentőket értesítette, majd a vállalkozót. A vállalkozó rövidesen a baleset helyszínére ért, és a mentőorvos diagnózisát követően értesítette a rendőrséget, valamint a szerződés alapján foglalkoztatott munkavédelmi szakembert. A rendőrségi helyszínelő kiérkezése előtt a munkavédelmi szakmérnök értesítette a baleset helyszíne szerint területileg illetékes Munkavédelmi Felügyelőséget. A Munkavédelmi Felügyelőség felügyelője – az értesítést követően – egy órán belül a helyszínre érkezett. A jogszabályi előírások nem követelik meg az ötven főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztatónál munkavédelmi képviselő választását, választás nem történt, így érdekképviselő nem volt.

3. A munkabaleset kivizsgálása

A helyszínelést a munkáltató által megbízott munkavédelmi szakmérnök, a munkavédelmi felügyelő és a rendőrség helyszínelője együttesen végezte.

Az építési tervdokumentáció alaprajzi és homlokzati rajzát is felhasználva méretarányos, méretezett helyszínrajz készült, melyen ábrázolni lehetett – a tanúmeghallgatás alapján – a munkavállalók elhelyezkedését a baleset pillanatában. A helyszínrajzon túl fényképfelvételeket is készítettek. A helyszíni adatgyűjtés keretében a munkavédelmi felügyelő ellenőrizte a munkavállalók kéziszerszámainak [áccszekercéket (800 g, 900 g) antivibe léckalapácsokat, basic fűrész (500 mm), ács vésőket (30, 35 és 40 mm), FatMax illesztő fűrészeket stb.)] a házilag készítésű körfűrész, valamint a GT04-E2000 típusú elektromos láncfűrész műszaki, biztonságtechnikai állapotát. Jegyzőkönyvbe foglalták a környezeti körülményeket, az egyéni védőeszközzel való ellátottságot.

A helyszíni szemle után haladéktalanul megkezdték a vállalkozó, valamint Z. K. és Z. P. tanúkénti meghallgatását.

A vállalkozó telephelyén (lakásán) dokumentációk átvizsgálására került sor, mely kiterjedt a munkaszerződésekre, az alkalmazás feltételeihez tartozó dokumentumokra, a házilagosan készített körfűrész, a láncfűrész dokumentációjára, az időszakos vizsgálatokra, a munkavédelemmel összefüggő – az Mvt. és egyéb jogszabályok szerinti – iratokra, így a kockázatértékelésre, egyénivédőeszköz-juttatás rendjére stb.

4. A kivizsgálás megállapításai

4.1. Személyi tényezők

A halálos sérüléssel járó munkabalesetet szenvedett munkavállalót hat éve foglalkoztatta a munkáltató. A munkavállaló munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet szerinti időszakos munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálaton **nem vett részt**, a munkáltató megszegte a jogszabályi kötelezettségét, az Mvt. 49. §-ában foglaltakat.

A munkabalesetet szenvedett munkavállaló ács-, állványozó-képesítéssel rendelkezett. A szakmunkának számító munka folyamatban résztvevők – Z. K. és Z. P. – egyike sem rendelkezett szakképesítéssel. A szakmai ismereteket autodidakta módon „sajátították el”, gyakorolták 4-5 éve. Azzal, hogy nem megfelelő szakképesítéssel rendelkező munkavállalókat foglalkoztatott a munkáltató, illetve az időszakos munkaköri vizsgálat elmaradt, részben megsértette az Mvt. 50. §-ban foglaltakat.

„50. § A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.”

4.2. Egyéni védőeszköz

A munkáltató által megbízott munkabiztonsági vállalkozó nem készítette kockázatértékelést, így az egyénivédőeszköz-juttatási rend sem került meghatározásra. A vállalkozó jelezte megbízójának a kockázatértékelés elkészítésének szükségességét, azonban a munkáltató anyagi okokra hivatkozva „elnapolta” a kér-

dést. A munkáltató a munkavállalók részére csak védősisakot és védőkesztyűt biztosított. A munkavállalók „sima talpú” edzőcipőt viseltek munkavégzés közben, mert a munkáltató részükre biztonsági lábbelit (MSZ EN ISO 20345) nem szerzett be. Nem gondoskodott a leesés elleni védelemről sem megfelelő egyéni védőeszközzel. (A védősisakok, illetve a leesés elleni védelmet biztosító egyéni védőeszközök – a tanúvallomások szerint – a munkavállalókat szállító mikrobuszban maradtak.) A munkáltató az Mvt.-ben foglaltakon túl megsértette a 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet 4. számú melléklet I. fejezet 19., illetve a III. fejezet 14.15. pontjában foglaltakat.

I. fejezet

„19. Egyéni védőeszközök biztosítása

19.1. Építési munkahelyen fejtető sisak viselése kötelező. Kivételt képeznek a tárgyak leesésétől nem veszélyeztetett, belső munkahelyen végzett szakipari és irodai munkák.

19.2. Amennyiben az ezen melléklet III. fejezetének 5. pontjában meghatározott leesés elleni védelmet nem lehet kielégítően biztosítani, akkor a munkavállaló a munkát csak munkaöv, biztonsági hevederzet, illetve zuhanásgátló használatával végezheti. Ilyen esetben előzetesen ki kell alakítani vagy jelölni azokat a teherhordó szerkezeteket, ahová a munkavállaló a védőeszközt megfelelő biztonsággal rögzíteni tudja.

19.3. A zuhanás elleni védelem céljára használt egyéni védőeszközt – a gyártó előírásainak megfelelően – a vonatkozó szabványra figyelemmel a meghatározott vizsgálatoknak kell alávetni, ha azzal a munkavállaló már zuhant.”

III. fejezet

14.15. A tetőn munkát végezni csak csúszásmentes lábbeliben szabad.”

4.3. Munkaeszköz(ök)

A munkabaleset bekövetkezése munkaeszközhöz nem kapcsolható. A megvizsgált házilag készítésű körfűrész egyetlen biztonságtechnikai követelménynek sem felelt meg. További használatát a munkavédelmi felügyelő azonnal megtiltotta. (Vonatkozó előírás: MSZ EN 1870 szabványsorozat.) A GT04-E2000 típusú elektromos láncfűrész – a kivitelezés megkezdése előtt vásárolva – a követelményeket kielégítette.

A kéziszerszámok állapota megfelelő volt, intézkedésre okot adó hiányosságok nem tapasztalhatók.

4.4. Munkakörnyezet

A munkavégzés száraz, napos, szélcsendes időben történt, a baleset időpontjában a környezeti hőmérséklet +24-25 °C volt. A leeső tárgyak, illetve a leesés elleni védelemről nem gondoskodtak. A hatókörnyezetben tartózkodók figyelmét sem hívták fel a veszélyhelyzetre. Megsértették a 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet 4. számú melléklet III. fejezet 4., 5., 14.14. pontban foglaltakat.

4. Leeső tárgyak

„A munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat a leeső tárgyakkal szemben kollektív műszaki védelemmel kell megvédeni ott, ahol ez műszakilag megoldható. Az anyagokat és

a berendezéseket úgy kell elhelyezni, hogy összedőlésük vagy felborulásuk elkerülhető legyen.

Ahol szükséges, az építési helyen fedett átjárókat kell kialakítani, vagy lehetővé kell tenni a veszélyes helyekhez való hozzáférést.”

5. Magasból leesés

„5.1. A magasból leesést alkalmas berendezéssel, így különösen megfelelő védelemmel kialakított állványszerkezet alkalmazásával kell megakadályozni. Az állványoknak szilárdnak, elegendően magasnak kell lenniük, és legalább egy lábdzskával, egy középdeszkával és egy korláttal vagy azzal egyenértékű megoldással kell rendelkezniük.

5.2. Magasban munkát csak megfelelő és alkalmas berendezéssel, illetve kollektív műszaki védelem biztosításával (pl. emelő-plató, védőháló, védőrács, mobil szerelőállvány) szabad végezni.

Amennyiben a munka természete miatt ilyen berendezések alkalmazása nem lehetséges, megfelelő hozzáférési megoldásról kell gondoskodni, és a munkát végző részére a magasból való lezuhanás megelőzésére kialakított egyéni védőeszközt kell biztosítani.

5.3. A munkavállalók lezuhanása és a felhasznált anyagok leesése ellen elsődlegesen biztonságot nyújtó berendezésekkel kell a védelmet kialakítani. Amennyiben erre nincs mód, akkor egyéni védőeszközt kell alkalmazni.”

„14.14. Ha a tetőn munkát végeznek, »Vigyázz, a tetőn dolgoznak!« feliratú táblával a munkavégzést a közlekedés szintjén jelezni kell. Szükség esetén elkerítéssel biztosítani kell, hogy senki ne kerülhessen olyan közelségbe, hogy az esetleg lehulló cserép vagy szerszám neki sérülést okozzon.”

Nem volt biztosítva az elsősegélynyújtás feltétele sem a munkaterületen, megsértve ezzel az Mvt. 46. §-ban foglaltakon túl a 4. melléklet I. fejezet 13. pontjában foglaltakat.

„Mvt. 46. § A munkahelyen – jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók létszámának, a munkavégzésből és a munkakörnyezetből származó hatások és egészségkárosító kóroki tényezők figyelembevételének, valamint a munka szervezésének megfelelően – biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit.”

4. melléklet I. fejezet

13. Elsősegély

„13.1. A munkáltatónak biztosítani kell az elsősegélynyújtási lehetőséget, és azt, hogy a munkavállalók közül külön előírások szerint kiképzett és vizsgázott, elsősegélynyújtásra kijelölt személy mindig rendelkezésre álljon.

Intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a balesetet szenvedett vagy hirtelen rosszul lett munkavállalókat orvosi kezelésre bármikor el lehessen szállítani.

4.5. Egyéb dokumentációk

A munkaeszköz üzemeltetéséhez kapcsolódó dokumentáció – láncfűrészhez a gyártó által biztosított „Minőségtanúsítás” és „Kezelési Útmutató” – a munkáltató bemutatta. Kockázátértékelés nem készült. Munkavédelmi oktatás megtartását kimutatható módon bizonyítani nem tudták.

5. A tevékenységgel összefüggésben megállapított szabálytalanságok

5.1. Munkáltató

A munkáltató a balesettel kapcsolatban hibáztatható, mert nem látta el megfelelő egyéni védőeszközzel a munkavállalókat, illetve nem követte meg, hogy a részükre biztosított védőeszközt rendeltetészerűen viseljék, megsértve ezzel az Mvt. 44. §-ban és 54. § (7) bekezdés/b pontjában foglaltakat.

Mvt. 44. § „(1) Azoknál a munkafolyamatoknál, ahol a munkavállaló veszélyforrás hatásának lehet kitéve, a hatáson védelmet – amennyiben külön jogszabály eltérően nem rendelkezik – zárt technológia alkalmazásával, ha ez nem oldható meg, akkor biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések – szükség szerinti együttes – alkalmazásával kell megvalósítani.”

Mvt. 54. § „(7) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles

b) rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;”

5.2. Balesetet szenvedett munkavállaló (I. S.)

A balesetet szenvedett munkavállaló – egyben munkairányító – nem viselte a fejtető sisakját, figyelmen kívül hagyta az Mvt. 60. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat.

60. § (1) A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, a munkavédelemre vonatkozó szabályok, utasítások megtartásával, a munkavédelmi oktatásnak megfelelően végezhet munkát. A munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni, és munkáját úgy végezni, hogy ez saját vagy más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse. Így különösen köteles b) az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni, és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni.

A méretre vágott lambérialeceket úgy helyezte el a kiugró ablak nyílásában, hogy annak leesés elleni védelme nem volt biztosítva. [Megsértette a 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet 4. melléklet III. fejezet 5.3. pontban előírtakat.]

5.3. A balesetet okozó munkavállaló (Z. P.)

Kellő figyelem nélkül vette el a kiugró ablak nyílásából a lambériaanyagot, lesodorva egyet, amely a munka minőségét ellenőrző munkavezető fejére zuhant.

6. A munkabaleset oklángolata:

- munkavégzés tetőszerkezeten,
- leeső tárgyak elleni védelem biztosítása elmaradt,
- szabálytalan anyagátrolás,
- egyéni védőeszköz viselésének mellőzése,
- lambérialec lezuhanása,
- súlyos fejsérülés,
- halál.

7. A munkáltató intézkedése a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében

- a munkabaleset tanulságainak széleskörű ismertetése,
- a felülvizsgálat alapján a körfűrész előírás szerinti kialakítására megrendelés, üzembe helyezés,
- a kockázatértékelés elkészíttetése,
- időszakos alkalmassági orvosi vizsgálatok elvégztetése,
- munkavédelmi oktatás dokumentációjának felfektetése.

8. Munkavédelmi Felügyelőség intézkedése

- a tevékenység felfüggesztése,
- munkaeszköz használatának felfüggesztése,
- a munkaeszközök felülvizsgálatára, üzembe helyezésére kötelezés,
- kötelezés az orvosi vizsgálatok figyelemmel kísérésére, elvégztetésére,
- munkavédelmi bírság kiszabása.

Olvasóink kérdezték – mi válaszolunk

Rámpakiegyenlítőkre vonatkozó előírások

Kérdés

Kérem, segítsen a rámpakiegyenlítőnkkel kapcsolatos kérdéseink megválaszolásában!

- *Emelőgépeknek minősül-e vagy sem? [EBSZ és OMMF állásfoglalás(-ok) alapján]*
- *Milyen gyakran kell vizsgálni? (EBSZ, Mvt. vagy szabvány alapján)*
- *Milyen szabvány vonatkozik a vizsgálatra?*
- *Emelőgépnaplót kell-e vezetni?*

A Munkavédelem szaklapunkban közzétett szakkikkek és az egyes esetekre, kérdésekre adott válaszok Olvasóink munkavédelmi tájékoztatásában kívánnak segíteni. A kérdésekre adott válaszok a szerzőnk rendelkezésre álló információk alapján kialakított egyéni szakmai véleményét tükrözik. A teljes tényállás ismeretében személyesen nyújtandó jogi tanácsadás eltérő szakmai véleményhez vezethet, ezért az értelmezésbeli különbözőségeikért Kiadónk felelősséget nem vállal.

- *Milyen emelőgép-kezelői jogosítvánnyal lehet használni? Elég-e a belső oktatás?*
- *Kell-e megbízást adni rá, mint a targoncára, darura?*

Válasz

Az EBSZ III. fejezet 2. Fogalom meghatározások 2.19. pontja szerint:

„Szintkülönbség-kiegyenlítő

Viszonylag kis szintkülönbségeket állítható lejtő segítségével áthidaló gépi szerkezet, amelynek járófelületén közlekedés lehetséges.”

Tehát emelőgép, így minden emelőgépekre vonatkozó előírás vonatkozik a szintkülönbség-kiegyenlítőre.

Vizsgálatok az **MSZ 6726-1:2011** (Emelőgépek rendeltetés-szerű használatra való alkalmasságának ellenőrzése. 1. rész: Általános előírások) és az **MSZ 9721-1:2009** (Emelőgépek időszakos vizsgálata. 1. rész: Általános előírások) szerint:

Időszakos vizsgálati csoportszám az MSZ 9750 szerint	Szerkezeti vizsgálat időköze*		Fővizsgálat időköze	
	óra*	hónap	óra	hónap
1	1600	8	4800	24
2	1400	7	4200	21
3	1200	6	3600	18
4	800	4	2400	12
5	600	3	1800	9

* Működési idő; ha pontos vezetésére nincs mód, a táblázat szerinti naptári időközök a mértékadók.

Emelőgépnaplót kell vezetni.

Emelőgép államilag elismert kezelői szakképesítéssel kezelhető. Megbízást is az EBSZ-ben előírtak szerint kell adni rá.

Munkavédelem XI. évfolyam, nyolcadik szám,
2013. augusztus
Kiadja a Fórum Média Kiadó Kft.
1139 Budapest, Váci út 91.
Tel.: 273-2090 Fax: 468-2917
Felelős kiadó: Györfi Nóra, ügyvezető igazgató
Szerkesztő: Petren Ágnes
HU ISSN 1785-9182
Előfizethető a kiadónál.
Hirdetések felvétele:
Tel.: 273-2090 Fax: 468-2917
E-mail: forum-media@forum-media.hu
Internet: www.forum-szaklapok.hu
www.forum-media.hu
Nyomdai kivitelezés: M. C. Direct Kft.

FORUM

